

Γρεβεν. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Δρυμ. Καστορ. Σισάν.): Πέφτοντας γραπατσώθ' κι ἀποὺν-ἔνα κλουνάρο· ἃ δὲ γραπατσώνουνταν κ' ἔπιφτι κάτον, θὰ πήγινι 'ς τοὺν τόπου Σισάν. Γραπατσώθ' κι ἀπ' τὰ κάφιλα 'Ανατολ. Γραπατσώσ' καλὰ ἀπ' τοὺν σαμάρο αὐτόθ. Λὲ γραπατσώθ' κι καλὰ Μακεδ. 2) 'Αναρριχῶμαι ώς ἡ γαλῆ Εῦβ. (Λιγάς) "Ηπ. (Κόνιτσ.) Μακεδ. (Βλάστ. Βόιον Γρεβεν. Δαμασκ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Καστορ. Κοζ. Πεντάλοφ. Σισάν.): Γραπατσώνουμι 'π' τοὺν τοῖχου Κοζ. Γραπατσώγιτι'ς τὰ δέντρα σὰν τὴ γάττα Σισάν. Αὐτὴν ἡ πέτρα εἰν' ἀπάτ' τη, μόν' οἱ ντραγαταραιοὶ τοὺν καλουκαίρο γραπατσώνουντι κι ἀνιβαίν' ν 'ς τὴν κονρ' φῇ Κόνιτσ. 'Ικεῖ γκραμπατσώθ' κιν κι ἀνέφ' κι σ' ἔνα ψ' λὸ δέντρον γιὰ νὰ μὴ τοὺν φᾶν' τ' ἀγρίμᾳ Βόιον Πῆροι ἔνα φόβουν ἀπ' τὰ σκ' λλὰ ἀποὺ γραπατσώθ' κι μιτὰ ἀπ' τ' ἴμένα κι δὲν ξ' κόλλαι ντὶ π Δασοχώρ. Γκραμπατσώθ' κι 'ς τὴ μάννα τ' κι δὲν ξιχουρίζουνταν Καστορ. Αὐτὸς γκραμπατσώγιτι'ς τὰ δέντρα σὰν ἡ γάττα αὐτόθ. || Ἄσμ.

*Τοὺς γουργό μας πιστέρι | ἔφιρι μὰ πρδικούλα
ἔμουνοφη πιστιρούλα, | ἀπ' τοὺς χέρι τσακουμένη
τὰ μαλλιὰ γραπατσουμένη*

γραπίλα ἡ, "Ηπ. (Ζαγόρ.)
Ἐκ τοῦ οὐσ. γράπος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι λα.
Γράπος 1, τὸ δπ. βλ. Συνών. γράπωμα 1.

γράπος ὁ, Πελοπν. (Βερεστ.) *γράπονς* Ἡπ. (Ζαγόρ.)
Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *grappa* = ἀρπάγη.

1) Τὸ βίαιον ἄρπαγμα διὰ τῶν χειρῶν "Ηπ. (Ζαγόρ.) 2)
Βράχος σχηματίζων σχισμάς Πελοπν. (Βερεστ.): Τὸ βρῆ-
κα δὸ τοι ὡραπωμένο μέσα σὲ κάτι ωράπους σιαπάρου
ἔτοιμο νὰ ψοφήσῃ. Μωρέ, μέσ' ἐς τὸ ωράπο μὲ ἥφερες νὰ
μὲ περάσῃς.

γραπουνίζω Θράκη. (Γέν. Σαρεκκλ. Σκοπ.)
Λέξις πεποιημένη ἐκ τοῦ χαρακτηριστικοῦ θορύβου
γράπα - γράπα.

Τρώγω σκληρὰν τροφήν, οὐ κανέται τι ἔνθ' ἀν.: Τὸ γραπούντος σες κιόλας τὸ παξιμάδι σου; Σαρεκκλ. Τί γραπούντεις πάλι; Γεν. Γιὰ νὰ μὴν ποκοιμθῇ, γραπούντος καὶ πὲ κανένα φουντουκόπλο (πὲ = ἀπὸ) αὐτόθ. Ὁ ποτκόδες γραπούντεις Σκοπ. Συνών. γριτσανέται, κριτσανέται, οοκαγέται, τραγαγέται.

γραπούνισμα τό, ἀμάρτ. γραπούν' σμα Θράκ. (Γέν.)
Ἐκ τοῦ ρ. γραπούνισμα.
Ἡ μάρτυρις Ἔπος τραγῳδίας.

γραπουνιστὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. γραπούν' στὸς Θράκης. (Γέν.)
 Ἐκ τοῦ ρ. γραπούνιζω.
 Τροφὴ προκαλοῦσα κατὰ τὴν μάσησιν αὐτῆς χαρακτηρι-
 στικὸν θόρυβον: Τὸ γραπούν' στὸ τ' ἀγγούνο'.
 Λεξικόν τοῦ Καποδιστρίου.

γράπωμα τό, πολλαχ. γράπουμα "Ηπ. (Κουκούλ.
Πλατανοῦσ.) γράπ' μα "Ηπ. (Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αιτωλ.)
ἀγράπωμα "Ανδρ. ἀγράπουμα Μακεδ. (Βόιον) .

Ἐκ τοῦ ρ. γραπώνω. Ὁ τύπ. ἀγράπωμα διὰ προθετικοῦ ἀναλογικῶς πρὸς τὸ ἄρπαγμα.

1) Ἡ διὰ τῶν χειρῶν βιαία σύλληψις πολλαχ: Θέλ’ γράπ’ μα αὐτός, θὰ τοὺν πιάσ’ γ’ οἱ χουρουφ’ λάκ’ Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Mή* τοὺν γράπ’ μα ποὺ τοῦ ’κανα, τοὺν σταμάτ’ σα "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θέλει γράπωμα καὶ κόψιμο ’ς τὸν ὅμο (περὶ κόρης χαριεντιζομένης, δηλ. Θέλει ἀρπαγμα καὶ κόψιμο τῆς κεφαλῆς) Πελοπν. (Δίβρ.) Συνών. ἄρα γ μα **1**, βούτη μα **B3**, τ σάκω μα. **β)** Φιλονικία, διαπληκτισμὸς 'Αθῆν. "Ηπ. (Κόνιτσ.) Θεσσ. Πελοπν. (Βλαχοκερ.): 'Σ τὸ γράπωμα ἀπάνου νά σου κ’ ή ἀστυνομία Βλαχοκερ. || Φρ. Θά ’χωμε γραπώματα (θὰ ἔχωμεν διαπληκτισμοὺς) 'Αθῆν. (παλαιότ.) Συνών. φρ. Θά ’χω με ἀγκαλιά σματα-μπελᾶδες - μπερδέματα - φασαρίες - τσακώματα. **2)** Ὁδυνηρὸς πόνος, οἷονεὶ ώς ἐκ βιαίας ἀρπαγῆς προκαλούμενος "Ηπ.

γραπώνω σύνηθ. γραπώνου σύνηθ. βορ. ίδιωμ. Πελοπν.
 (Κίτ.) γραπ-πάντων Κᾶς (Καρδάμ.) ἀγραπώνω "Ανδρ. ἀ-
 γραπώνου Μακεδ. ('Αηδονοχ. Βλάστ. Βόιου Γρεβεν. Δε-
 σκάτ. 'Εράτυρ. Πελεκῆν. Πεντάλιοφ.) σγραπώνω Πελοπν.
 (Βερεστ. Κόκκιν.) Στερελλ. (Σπάρτ.) γραμπώνω "Ηπ. (Ξη-
 ροβούν.) Κρήτ. (Νεάπ.) γραμπώνου Στερελλ. (Ναύπακτ.)
 γρασπώνω "Ηπ. (Ραδοβύζ.) ἀγαπώνου Στερελλ. ('Αγυρ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *grappa* = ἀρπάζω, ἀναρριχῶμαι.
 Διὰ τὸν τύπ. σ γραπών ω πβ. Χ. Παντελίδ., Byzant. Ne-
 ugr. Jahrb. 6 (1927/8), 401 κέξ. Τὸ προθετικὸν α εἰς τοὺς
 τύπους ἀγραπώνω - ἀγραπώνον - ἀγραπώνον
 κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀράζω.

Α) Κυριολ. 1) Συλλαμβάνω τι ἀρπακτικῶς καὶ βιαίως διὰ τῶν δύνχων, δικτύων καὶ χειρῶν, συλλαμβάνω, ἀρπάζω σύνηθ.: Θὰ σὲ γραπώσω. Τὸν γράπωσε ἡ ἀστυνομία τὴν ὥρα ποὺ ἔκλεβε σύνηθ. Εἰδες πῶς τὸν ἐγράπωτσε ἡ γάττα τὸ πεντικό Εῦβ. (Βρύσ.) Τὸν γράπωσα καλὰ καὶ δὲ μοῦ φεύγει Ἀττικ. Τοὺν γράπουσα 'ς τὸν χουράφ' π' μᾶς πιρνὶ ρόκις (τὸν ἔπιασα στὸ χωράφι, ποὺ μοῦ ἔπαιρνε καλαμπόκια) Στερελλ.. (Γραν.) Τοὺν γράπωσ' ἀπ' τὶς πλάτες Ἡπ. (Ζαγόρ.) Τοὺν γράπουσι ἀπ' τὸν γιακᾶ Θάσ. (Θεολόγ.) Τόνε γραπώνον ἀπὸ τὸ σβέρκο Πελοπν. (Κίτ.) Σὰ σὲ γραπώσω 'ς τὰ χέρια μου, δὲ θὰ σὲ ἔκολλᾶνε σαράντα Πελοπν. (Διβρ.) Μ' ἀγράπουσι τὸν χέρ' κὶ μ' τοὺς ξέραντι Στερελλ. (Αχαρ.) Ἐγράπωσά 'να πουλλὶ Πελοπν. (Κόκκιν.) Ἡ μηχανὴ τοῦ γράπωσε τὸ χέρι Ἀττικ. Ἰσα ποὺ νὰ εἰπῆς τοία, θὰ σ' ἔχω γραπώσει 'ς τὸ τσυνηγησάτσι (=κυνηγητὸ) Πελοπν. (Ξεχώρ.) Τόνε γραπώσανε οἱ χωροφυλάτσοι τσαί τόνε ολείσανε 'ς τὴν βζειροῦ (=φυλακὴ) αὐτόθ. Ὁγοιος βαστάει ἀπάνω του σουγάτσι θὰ τόνε γραπώνη ἡ ἔξουσία (ὅγοιος, = ὅποιος, σουγάτσι=σουγιαδάκι) αὐτόθ. Θὰ σοῦ γραπώσῃ κανένα δαχτύλι ὁ κάβονδας μὲ τὴν βράγκα dov Μῆλ. Γράπωσε ὁ στσίλλος ἀπὸ τὴν οὐρὰ τὴν γόττα, τσείνη φτερουκάγισε τσαί για αὐτὸν εἶναι κολοβή (φτερουκάγισε = πτερούγισε) Πελοπν. (Καρδαμ.) Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ περίμενε νὰ τὸν γραπώσουν καὶ βιαστικὰ ἔτοιμαζε τὰ πράγματά του κ' ἔκανε σχέδιο φυγῆς καὶ σωτηρίας Γ. Ξενοπ., Ἀφροδ., 224. Μὲ τὴν ἴδια (τὴν ποιμενικὴν ράβδον) γραπώνοντα καμμιὰ ψιμαδούλα ἀρνάδα γιὰ τὸ σουβλί Μποέμ, Ζωγραφιές, 98. Συνών. ἀρπάζω Α1, ἀρπακτικῶς 1, ἀρπακτικῶς, βοδώνω B2 γράπωσε 2) Ἐμπλέκομαι εἰς σχισμὴν βράχου Πελοπν. (Βερεστ.): Μὴ χώρης τὸ χέρι σου, μωρέ, μέσος 'ς τὴν φυράδα καὶ συραπωθῆ μέσα. Τὸ βοϊ-